

УДК 658.14

Бойко Евеліна Валентинівна

Київський національний університет технологій та дизайну

Бойко Эвелина Валентиновна

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Boyko Evelina

Kyiv National University of Technologies and Design

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ МАЛОГО СУБ'ЄКТА
ГОСПОДАРЮВАННЯ**

**УПРАВЛЕНИЕ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТЬЮ МАЛОГО
СУБЪЕКТА ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ**

**MANAGEMENT OF FINANCIAL STABILITY OF A SMALL BUSINESS
ENTREPRENEURSHIP**

***Анотація.** У статті досліджено та проаналізовано фінансовий стан малого підприємства, його показники, та аналіз розвитку в Україні. Також взято до уваги основні показники, для покращення діяльності в цілому.*

***Ключові слова:** фінансова стійкість, платоспроможність, підприємство, ліквідність.*

***Аннотация.** В статье исследованы и проанализированы финансовое состояние малого предприятия, его показатели и анализ развития в Украине. Также принято во внимание основные показатели, для улучшения деятельности в целом.*

***Ключевые слова:** финансовая устойчивость, платежеспособность, предприятие, ликвидность*

Summary. *The article investigates and analyzes the financial condition of a small enterprise, its indicators and analysis of development in Ukraine. Also taken into account the main indicators to improve the overall performance.*

Key words: *financial stability, solvency, enterprise, liquidity.*

Постановка проблеми. Сучасний розвиток вітчизняної економіки супроводжується новим етапом реформ, посиленням економічної глобалізації, зростанням невизначеності та мінливістю умов господарювання, вимагаючи від суб'єктів господарювання швидкої та гнучкої реакції на зміну чинників зовнішнього середовища. Усе це передбачає впровадження ефективних механізмів управління, які даватимуть змогу сприйняти зміни, ідентифікувати їх і забезпечити відповідну адаптацію господарської, фінансової та інвестиційної діяльності. Адекватним до зазначених вимог є стратегічний підхід щодо організації управління фінансовою стійкістю.

Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його фінансова стійкість (стабільність).

Постановка проблемы. Современное развитие отечественной экономики сопровождается новым этапом реформ, усилением экономической глобализации, ростом неопределенности и изменчивостью условий хозяйствования, требуя от субъектов хозяйствования быстрой и гибкой реакции на изменение факторов внешней среды. Все это предполагает внедрение эффективных механизмов управления, которые будут давать возможность воспринять изменения, идентифицировать их и обеспечить соответствующую адаптацию хозяйственной, финансовой и инвестиционной деятельности. Адекватным указанным требованиям является стратегический подход по организации управления финансовой устойчивостью.

Одной из важнейших характеристик финансового состояния предприятия является его финансовая устойчивость (стабильность).

Formulation of the problem. The modern development of the domestic economy is accompanied by a new stage of reforms, increased economic globalization, increasing uncertainty and variability of economic conditions, requiring businesses to respond quickly and flexibly to changes in environmental factors. All this implies the introduction of effective management mechanisms that will make it possible to perceive changes, identify them and ensure appropriate adaptation of economic, financial and investment activities. Adequate to these requirements is a strategic approach to the organization of financial stability management.

One of the most important characteristics of the financial condition of the enterprise is its financial stability (stability).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питаннями фінансового аналізу, а саме аналізом фінансової стійкості займались такі вчені, як І.В. Алексеев, Т.Д. Костенко, Е.О. Підгора, В.С. Рижиков, М. І. Баканова, І. Т. Балабанова, І. В. Зятковського, Т. Карлін, В. В. Ковальова, О. Г. Мендрул, А.С. Мороз, Є. В. Негашева, Тарасенко Н.В, Є.М. Романів, В. М. Родіонову, А. Д. Шеремета.

Анализ последних исследований и публикаций. Вопросы финансового анализа, а именно анализом финансовой устойчивости занимались такие ученые, как И.В. Алексеев, Т.Д. Костенко, Е.А. Подгора, В.С. Рижиков, Н. И. Баканова, И. Т. Балабанова, И. В. Зятковського, Т. Карлин, В. В. Ковалева, А. Г. Мендрул, А.С. Мороз, Е. В. Негашева, Тарасенко Н.В, Е.М. Романов, В. М. Родионова, А. Д. Шеремета.

Analysis of recent research and publications. The financial analysis, namely financial stability analysis engaged in by such scholars as I. V. Alekseev, T. D. Kostenko, E. A. Podgora, V. S. Ryzhikov, N. I. Bakanova, I. T. Balabanov, I. V. Sadovnikova, T. Karlin, V. V. Kovalev, A. G. Mendrul, A. S. Frost, Is. V. Negasheva, Tarasenko N., E.M. Romanov, V. M. Rodionova, A. D. Sheremet.

Мета статті. Основна мета дослідження полягає у визначенні напрямів покращення фінансової стійкості підприємства на основі вивчення теоретичних та оцінки практичних аспектів досліджуваної проблематики.

Цель статьи. Основная цель исследования заключается в определении направлений улучшения финансовой устойчивости предприятия на основе изучения теоретических и оценке практических аспектов исследуемой проблематики.

Purpose of article. The main purpose of the study is to determine the directions of improving the financial stability of the enterprise on the basis of the study of theoretical and practical aspects of the assessment of the problems.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах фінансова стійкість є однією з головних умов стабільної діяльності та динамічного розвитку підприємства. Якщо підприємство фінансово стійке, то воно має значні переваги перед іншими підприємствами у виборі постачальників, при отриманні кредитів, залученні інвестицій та підборі кваліфікованих кадрів.

Фінансова стійкість підприємства – це такий стан його фінансових ресурсів, їх розподілу і використання, який забезпечує збереження ніші міжнародного ринку, розвиток підприємства за рахунок росту прибутку і капіталу при збереженні платоспроможності та кредитоспроможності в умовах допустимого ризику зовнішньоекономічної діяльності [1].

Рівень фінансової стійкості впливає на можливості розвитку підприємства. Визначення меж фінансової стійкості належить до найбільш важливих економічних проблем, тому що недостатня фінансова стійкість може призвести до банкрутства, а надлишкова буде перешкоджати розвитку, формуючи на підприємстві зайві запаси і резерви.

Основними, найбільш ефективними, шляхами підвищення фінансової стійкості підприємства є :

- підвищення ефективності використання основних фондів підприємства;
- підвищення інтенсивності використання оборотних активів підприємства;
- підвищення продуктивності праці;
- подальше збільшення обсягів реалізації товарів;
- зниження матеріальних операційних витрат;
- розширення ринку збуту продукції (товарів);
- збільшення власного капіталу підприємства;
- залучення інвестицій (кредитів) та ін. [2].

Аналітичне дослідження фінансової стійкості проводиться в декілька етапів.

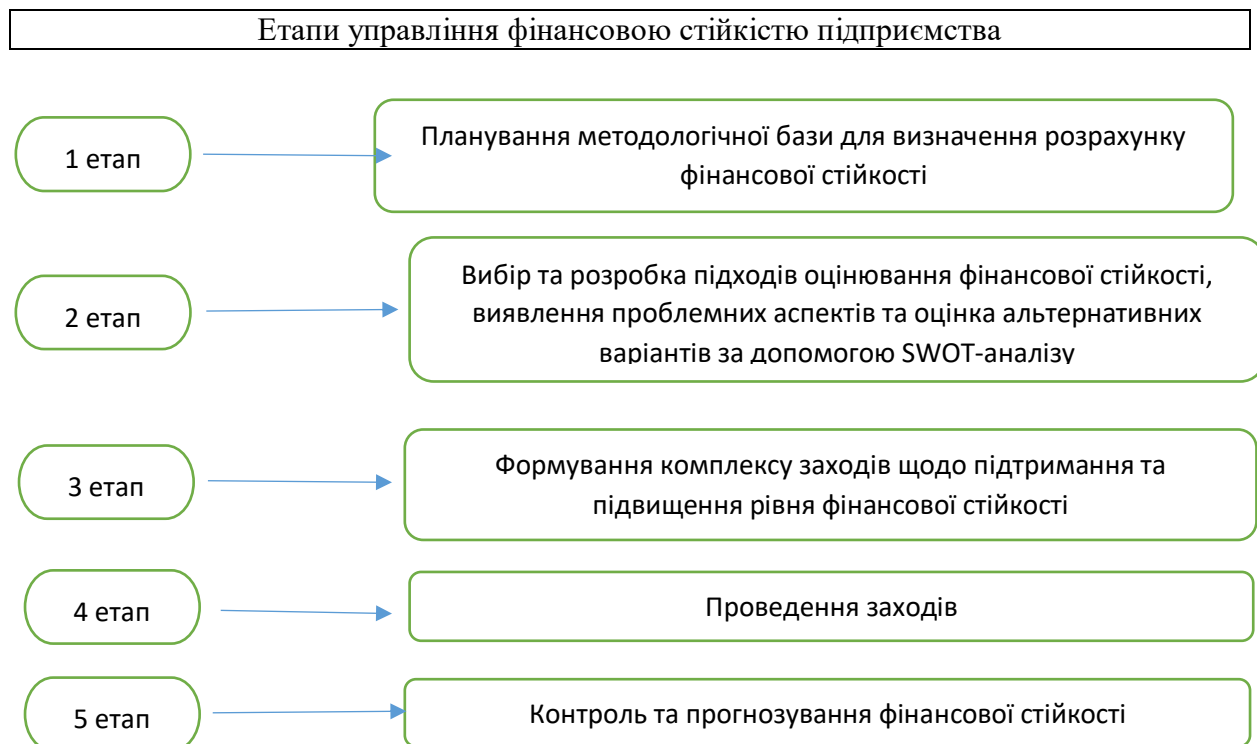


Рис. 1. Етапи управління фінансовою стійкістю [3]

Фінансова стійкість малого підприємства характеризує міцність фінансово-економічних позицій та ступінь незалежності від зовнішніх джерел формування ресурсів підприємства. Вона залежить від стану власних засобів малого підприємства та їх наявності в обігу. Стійкість

може бути забезпечена лише за умов стабільної реалізації продукції (робіт, послуг), своєчасної її оплати та отримання виторгу, достатнього за обсягом для виконання зобов'язань малого підприємства перед бюджетом, постачальниками, кредиторами, працівниками тощо.

Отже, фінансова стійкість малого підприємства передбачає такий рух його грошових потоків, який забезпечував би постійне перевищення доходів над витратами. Таким чином, фінансова стійкість малого підприємства є станом його фінансових ресурсів та їх використання, за якого підприємство, вільно маневруючи грошовими засобами, гарантуватиме неперервний процес розвитку своєї господарської діяльності [4].

Кожен суб'єкт господарювання прагне досягти та підтримувати стійкий фінансовий стан, ліквідність та платоспроможність. Однією з основних проблем успішного функціонування підприємств України на сьогодні є відсутність комплексної оцінки фінансової стійкості, яка б надавала керівництву можливість своєчасно виявляти слабкі місця та приймати вірні рішення щодо забезпечення фінансового розвитку підприємства. Найбільш ефективним та відповідним сучасним умовам бізнесу являється підхід щодо детального аналізу часткових показників, так як на їх основі можна повністю проаналізувати результати діяльності підприємства, виявити причини змін конкретних показників та при правильному управлінні фінансовими менеджерами усунути негативні наслідки.

Малі та середні підприємства - назва групи підприємств, які не перевищують визначені показники. В іншому випадку їх зараховують до великих підприємств. Класифікація здійснюється здебільшого незалежно від правової форми підприємства.

В Україні сектор МСП охоплює 99,9% від загальної кількості (1,97 млн.) підприємств та фізичних осіб-підприємців, зареєстрованих станом на 2015 рік.

Кількість суб'єктів господарювання з розподілом за їх розміром [5]

	Разом	Великі	Середні	Малі (без мікро)	Мікро
2010	2183928	586	21338	68316	2093688
2011	1701620	659	21059	71083	1608819
2012	1600127	698	20550	68103	1510776
2013	1722070	659	19210	65021	1637180
2014	1932161	497	16618	55159	1859887
2015	1974318	423	15510	47555	1910830

За видами економічної діяльності в структурі малих і середніх підприємств найбільша їх частка (27%) займалась оптовою та роздрібною торгівлею і ремонтом автотранспортних засобів, 14% – сільським, лісовим або рибним господарством, 12% – промисловим виробництвом, 9,5% – операціями з нерухомим майном, 9% – будівництвом, 8,5% – професійною та науково-технічною діяльністю, 4,5% – транспортом, складським господарством, 4,5% – адміністративним обслуговуванням, 4% – інформацією та телекомунікаціями, 2% – тимчасовим розміщенням й організацією харчування, 1% – освітою, 1% – охороною здоров'я, 1% – мистецтвом, спортом, розвагами, 1% – наданням інших послуг.

Аналізуючи фінансовий результат від діяльності підприємств, слід зазначити, що за видами економічної діяльності збиток отримали понад 44% великих підприємств, малі і середні підприємства – відповідно 26 і 29 відсотків. Серед промислових підприємств збитковими були 52% великих підприємств, 33% – середніх і 26% малих.

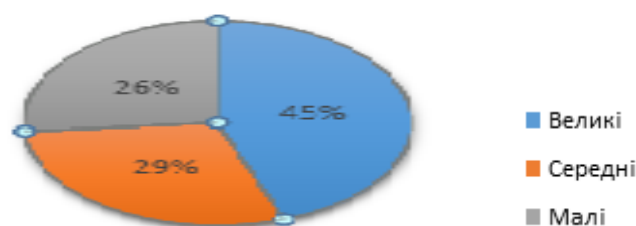


Рис. 2. Кількість збиткових підприємств [6]

Аналіз стану та проблем розвитку фінансового стану малого бізнесу в Україні свідчить про те, що подальший розвиток ситуації без активного та позитивного втручання держави може привести до згорання (в основному - через подальшу тінізацію) даного сектора економіки з відповідним загостренням економічних проблем та посиленням соціальної напруги. Тому виникає необхідність дієвої державної політики підтримки малого бізнесу.

Изложение основного материала. В современных условиях финансовая устойчивость является одним из главных условий стабильной деятельности и динамичного развития предприятия. Если предприятие финансово устойчиво, то оно имеет значительные преимущества перед другими предприятиями в выборе поставщиков, при получении кредитов, привлечении инвестиций и подборе квалифицированных кадров.

Финансовая устойчивость предприятия – это такое состояние его финансовых ресурсов, их распределения и использования, который обеспечивает сохранение ниши международного рынка, развитие предприятия за счет роста прибыли и капитала при сохранении платежеспособности и кредитоспособности в условиях допустимого риска внешнеэкономической деятельности [1].

Уровень финансовой устойчивости влияет на возможности развития предприятия. Определение границ финансовой устойчивости относится к числу наиболее важных экономических проблем, ибо недостаточная финансовая устойчивость может привести к банкротству, а избыточная будет препятствовать развитию, формируя на предприятии излишние запасы и резервы.

Основными, наиболее эффективными путями повышения финансовой устойчивости предприятия является :

- повышение эффективности использования основных фондов предприятия;

- повышение интенсивности использования оборотных активов предприятия;
- повышение производительности труда;
- дальнейшее увеличение объемов реализации товаров;
- снижение материальных операционных расходов;
- расширение рынка сбыта продукции (товаров);
- увеличение собственного капитала предприятия;
- привлечение инвестиций (кредитов) и др. [2].

Аналитическое исследование финансовой устойчивости проводится в несколько этапов.

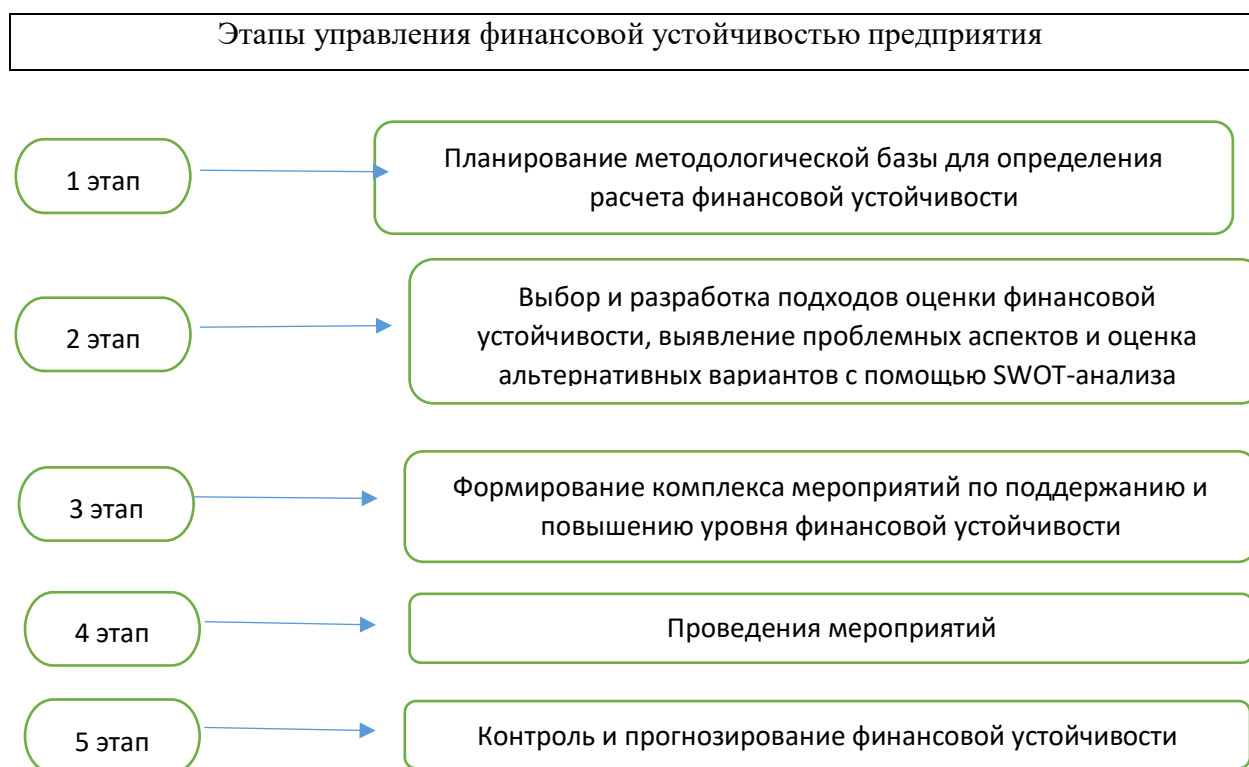


Рис. 1. Этапы управления финансовой устойчивостью [3]

Финансовая устойчивость малого предприятия характеризует прочность финансово-экономических позиций и степень независимости от внешних источников формирования ресурсов предприятия. Она зависит от состояния собственных средств малого предприятия и их наличия в обращении. Устойчивость может быть обеспечена лишь при условии

стабильной реализации продукции (работ, услуг), своевременной ее оплаты и получения выручки, достаточной по объему для выполнения обязательств малого предприятия перед бюджетом, поставщиками, кредиторами, работниками и тому подобное.

Следовательно, финансовая устойчивость малого предприятия предполагает такое движение его денежных потоков, который обеспечивал бы постоянное превышение доходов над расходами. Таким образом, финансовая устойчивость малого предприятия-состояние его финансовых ресурсов и их использования, при котором предприятие, свободно маневрируя денежными средствами, обеспечит непрерывный процесс развития своей хозяйственной деятельности [4].

Каждый субъект хозяйствования стремится достичь и поддерживать устойчивое финансовое состояние, ликвидность и платежеспособность. Одной из основных проблем успешного функционирования предприятий Украины на сегодня является отсутствие комплексной оценки финансовой устойчивости, которая бы предоставляла руководству возможность своевременно выявлять слабые места и принимать верные решения относительно обеспечения финансового развития предприятия. Наиболее эффективным и соответствующим современным условиям бизнеса является подход относительно детального анализа частных показателей, так как на их основе можно полностью проанализировать результаты деятельности предприятия, выявить причины изменений конкретных показателей и при правильном управлении финансовыми менеджерами устранить негативные последствия.

Малые и средние предприятия - название группы предприятий, которые не превышают определенные показатели. В противном случае их причисляют к крупным предприятиям. Классификация осуществляется в основном независимо от правовой формы предприятия.

В Украине сектор МСП охватывает 99,9% от общего количества (1,97 млн.) предприятий и физических лиц-предпринимателей, зарегистрированных по состоянию на 2015 год.

Таблица 1

Количество субъектов хозяйствования с распределением по их размеру [5]

	Вместе	Большие	Средние	Малые (без микро)	Микро
2010	2183928	586	21338	68316	2093688
2011	1701620	659	21059	71083	1608819
2012	1600127	698	20550	68103	1510776
2013	1722070	659	19210	65021	1637180
2014	1932161	497	16618	55159	1859887
2015	1974318	423	15510	47555	1910830

По видам экономической деятельности в структуре малых и средних предприятий наибольшая их доля (27%) занималась оптовой и розничной торговлей и ремонтом автотранспортных средств, 14% – сельским, лесным или рыбным хозяйством, 12% – промышленным производством, 9,5% – операциями с недвижимым имуществом, 9% – строительством, 8,5% – профессиональной и научно-технической деятельностью, 4,5% – транспортом, складским хозяйством, 4,5% – административным обслуживанием, 4% – информации и телекоммуникация мы, 2% – временным размещением и организацией питания, 1% – образованием, 1% – здравоохранением, 1% – искусством, спортом, развлечениями, 1% – предоставлением других услуг.

Анализируя финансовый результат от деятельности предприятий, следует отметить, что по видам экономической деятельности убыток получили свыше 44% крупных предприятий, малые и средние предприятия – соответственно 26 и 29 процентов. Среди промышленных предприятий

убыточными были 52% крупных предприятий, 33% – средних и 26% малых.

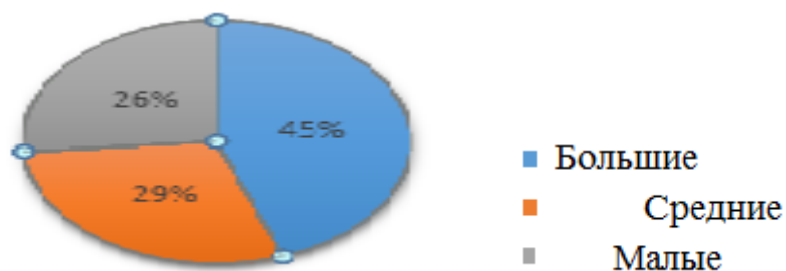


Рис. 2. Количество убыточных предприятий [6]

Анализ состояния и проблем развития финансового состояния малого бизнеса в Украине свидетельствует о том, что дальнейшее развитие ситуации без активного и позитивного вмешательства государства может привести к свертыванию (преимущественно через дальнейшую тенезацию) данного сектора экономики с соответствующим обострением экономических проблем и усилением социального напряжения. Поэтому возникает необходимость действенной государственной политики поддержки малого бизнеса.

Presentation of the main material. In modern conditions financial stability is one of the main conditions of stable activity and dynamic development of the enterprise. If the company is financially stable, it has significant advantages over other companies in the selection of suppliers, in obtaining loans, attracting investment and the selection of qualified personnel.

Financial stability of the enterprise is a state of its financial resources, their distribution and use, which ensures the preservation of the niche of the international market, the development of the enterprise due to the growth of profits and capital while maintaining solvency and creditworthiness in conditions of acceptable risk of foreign economic activity [1].

The level of financial stability affects the company's development opportunities. Determining the limits of financial stability is one of the most important economic problems, because insufficient financial stability can lead to

bankruptcy, and the excess will hinder development, forming excessive reserves and reserves in the enterprise.

The main, the most effective ways to improve the financial stability of the enterprise is:

- improving the efficiency of use of fixed assets of the enterprise;
- increasing the intensity of the use of current assets of the enterprise;
- increase of labor productivity;
- further increase in sales of goods;
- reduction of material operating expenses;
- expansion of the market for products (goods);
- increase of the company's equity capital;
- attraction of investments (loans), etc. [2].

The analytical study of financial stability is carried out in several stages.

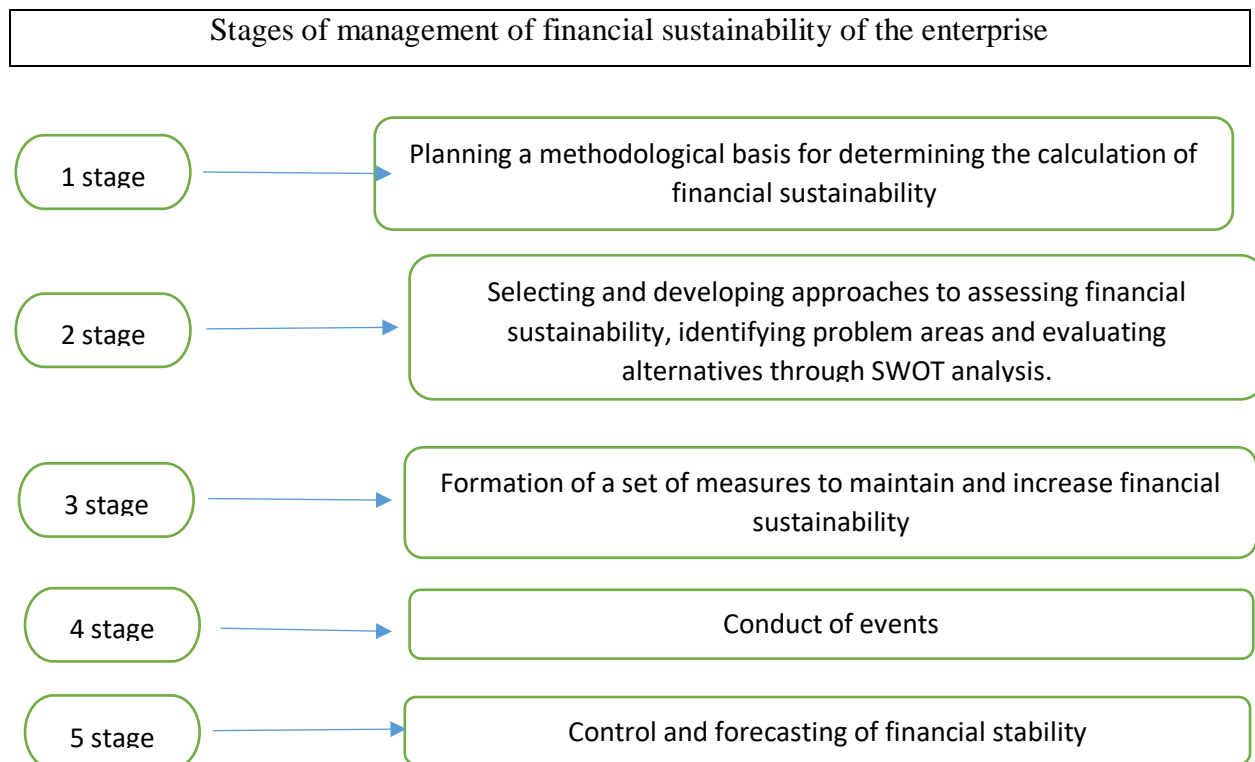


Fig. 1. Stages of financial stability management [3]

Financial stability of a small enterprise is characterized by the strength of financial and economic positions and the degree of independence from external

sources of enterprise resources. It depends on the state of the small enterprise's own funds and their availability in circulation. Sustainability can be ensured only if the stable sale of products (works, services), timely payment and receipt of revenue, sufficient in volume to fulfill the obligations of a small enterprise to the budget, suppliers, creditors, employees and the like.

Consequently, the financial stability of a small enterprise implies a movement of its cash flows, which would ensure a constant excess of income over expenses. Thus, the financial stability of a small enterprise is the state of its financial resources and their use, in which the enterprise, freely maneuvering funds, will provide a continuous process of development of its economic activity [4].

Each business entity seeks to achieve and maintain a stable financial condition, liquidity and solvency. One of the main problems of the successful operation of enterprises in Ukraine today is the lack of a comprehensive assessment of financial stability, which would provide management with the opportunity to timely identify weaknesses and make the right decisions regarding the financial development of the enterprise. The most effective and relevant to modern business conditions is an approach to a detailed analysis of private indicators, as they can be used to fully analyze the results of the company, to identify the causes of changes in specific indicators and with proper management of financial managers to eliminate the negative consequences.

Small and medium - sized enterprises-the name of a group of enterprises that do not exceed certain indicators. Otherwise, they are classified as large enterprises. Classification is carried out mainly regardless of the legal form of the enterprise.

In Ukraine, the SME sector covers 99.9% of the total number (1.97 million) of enterprises and individual entrepreneurs registered as of 2015.

Table 1

Number of business entities with distribution by their size [5]

	Together	Large	Medium	Small (without micro)	Micro
2010	2183928	586	21338	68316	2093688
2011	1701620	659	21059	71083	1608819
2012	1600127	698	20550	68103	1510776
2013	1722070	659	19210	65021	1637180
2014	1932161	497	16618	55159	1859887
2015	1974318	423	15510	47555	1910830

By types of economic activity in the structure of small and medium-sized enterprises, the largest share (27%) was engaged in wholesale and retail trade and repair of vehicles, 14% - agriculture, forestry or fisheries, 12% - industrial production, 9.5% - real estate operations, 9% - construction, 8.5% - professional and scientific and technical activities, 4.5% - transport, warehousing, 4.5% - administrative services, 4% - information and telecommunications, we, 2% - temporary accommodation and catering, 1% - education, 1% health, 1% – arts, sports, entertainment, 1% - providing other services.

Analyzing the financial results of the activities of enterprises, it should be noted that over 44% of large enterprises, small and medium – sized enterprises- respectively 26 and 29 percent-received a loss by types of economic activity. Among industrial enterprises 52% of large enterprises, 33% of medium and 26% of small ones were unprofitable.

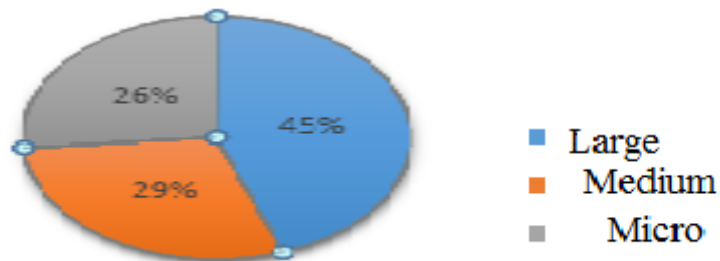


Fig. 2. Number of unprofitable enterprises [6]

The analysis of the status and problems of development of the financial state of small business in Ukraine shows that further development of the situation without the active and positive intervention of the state can lead to a reduction (primarily through further tentatio) this sector of the economy with the corresponding aggravation of the economic problems and increasing social pressure. Therefore, there is a need for an effective state policy to support small businesses.

Висновки. Аналіз та оцінка фінансової стійкості є важливим етапом оцінювання фінансового стану підприємства. В результатах цього дослідження зацікавлені внутрішні та зовнішні користувачі інформації, оскільки ця інформація надає нам можливості для здійснення ефективних управлінських рішень з метою покращення та забезпечення сталого розвитку, запобігти банкрутству та підвищити конкурентоспроможність в умовах ринкового середовища. Тому, головною задачею при забезпеченні фінансової стійкості повинно стати створення такого стану фінансових ресурсів підприємства та забезпечення високого ступеню їхнього використання, при якому воно, вільно маневруючи грошовими засобами, буде здатне забезпечити безперебійний процес виробництва й реалізації продукції.

Выводы. Анализ и оценка финансовой устойчивости является важным этапом оценки финансового состояния предприятия. В результатах исследования заинтересованы внутренние и внешние пользователи информации, поскольку эта информация предоставляет нам возможности для осуществления эффективных управленческих решений с целью улучшения и обеспечения устойчивого развития, предотвращения банкротства и повысить конкурентоспособность в условиях рыночной среды. Поэтому, главной задачей при обеспечении финансовой устойчивости должно стать создание такого состояния финансовых ресурсов предприятия и обеспечения высокой степени их использования, при котором оно, свободно маневрируя денежными средствами, будет

способно обеспечить бесперебойный процесс производства и реализации продукции.

Summary. Analysis and evaluation of financial stability is an important step in assessing the financial condition of the enterprise. Internal and external users of information are interested in the results of the research, as this information provides us with opportunities to implement effective management decisions in order to improve and ensure sustainable development, prevent bankruptcy and improve competitiveness in a market environment. Therefore, the main task in ensuring financial stability should be the creation of such a state of financial resources of the enterprise and ensure a high degree of their use, in which it is freely maneuvering cash, will be able to ensure the smooth process of production and sales.

Література

1. Дахно І.І. Зовнішньоекономічний менеджмент – 200. – С. 232-233.
2. Приймак І.І. Стратегія забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання в економіці України / Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Львів – 2007.
3. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз: Практикум. Навчальний посібник. – Львів: "Новий-Світ-2000" 2006. – 280 с.
4. Васильців Т.Г., Ільяш О.Л., Міщено Н.Г. Економіка малого підприємства - С. 315-319.
5. Мінекономрозвитку України разом з проектом ЄС FORBIZ підготували проект Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва. АПТУ: Аналітика, новини ІТ-бізнесу і держави. 17 листопада 2016.

6. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://platforma-msb.org/analiz-statystychnyh-pokaznykiv-rozvytku-pidpryyemnytstva-v-ukrayini-u-2015-rotsi/>

Литература

1. Дахно И.И. Внешнеэкономический менеджмент - 200. – С. 232-233.
2. Приймак И.И. Стратегия обеспечения финансовой устойчивости субъектов хозяйствования в экономике Украины / Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Львов – 2007.
3. Тарасенко Н. В. Экономический анализ: Практикум. Учебное пособие. – Львов: "Новый Мир-2000" 2006. – 280 с.
4. Васильцев Т. Г., Ильяш О. Л., Крепко Н.Г. Экономика малого предприятия. - С. 315-319.
5. Минэкономразвития Украины совместно с проектом ЕС FORBIZ подготовили проект Стратегии развития малого и среднего предпринимательства. АПИТУ: Аналитика, новости ИТ-бизнеса и государства. 17 ноября 2016.
6. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://platforma-msb.org/analiz-statystychnyh-pokaznykiv-rozvytku-pidpryyemnytstva-v-ukrayini-u-2015-rotsi/>

References

1. Dahno I. Foreign economic management - 200. - P. 232-233.
2. Priymak I. Strategy of ensuring financial stability of economic entities in the economy of Ukraine / thesis for the degree of candidate of economic Sciences. Lviv-2007.
3. Tarasenko N. Economic analysis: Practicing. Textbook. - Lviv: "New World-2000" 2006. - 280 p.

4. Vasiliev T. G., O. L. Elyash, Hard N.G. , Saving small businesses. - P. 315-319.
5. The Ministry of economic development of Ukraine together with the EU project FORBIZ prepared a draft Strategy for the development of small and medium-sized businesses. Aiteu: Analytics, news it-business and the state. 17 November 2016.
6. [Electronic resource]. - Access mode: <http://platforma-msb.org/analiz-statystychnyh-pokaznykiv-rozvytku-pidpryyemnytstva-v-ukrayini-u-2015-rotsi/>